

Osobni zapis:

KAKO SAM PISAO KNJIGU «RE-EDUCATION» na engleskom u tijeku 1984./5.

Mnogi me pitaju kako sam sve to mogao zapamtiti pa da li sam možda pisao neki dnevnik. Eto, što sam prije izvjesnog vremena odgovorio na sličan upit: "Katkada si postavljam pitanje, a na što su me naveli neki koji su bilo čitali bilo prelistali knjigu, da li Ti imaš tako famoznu memoriju, da pamiš datume i događaje ili si već onda vodio neke vrste dnevnika. Jer fenomenalno je kako se prisjećaš tančina. Znam da si talentiran, pa želim samo čuti Tvoj odgovor."

Evo što sam prvo na to odgovorio: "JA NISAM VODIO DNEVNIK 1945." Pisanje dnevnika ne bi bilo uopće moguće pod takovim okolnostima tada! Ljiljana, moja supruga, je znala nešto malo o događajima koje sam doživio i preživio u 1945. No o detaljima te drugim okolnostima nije od mene čula ama baš NIŠTA. Početkom 1983. sam doživio tešku nesreću (15. siječnja) te sam pri padu s bicikla zdrobio hrskavicu u zglobu desnog ramena, potrgavši pri tome skoro sve tetive tako da je ruka ostala ovješena na samo preostale dvije. U tijeku same operacije te kasnije u "Schockzimmer" odvio mi se kao neke "filmske scene" ispred zatvorenih očiju koje su izniknule tamo iz duboke podsvijesti o događajima iz davne 1945. Zavjetovao sam se da ću napisati manuskript o tim događajima, ako uzmognem koristiti desnu ruku za pisanje na stroju.

Dalje je već manje više poznata priča, kako sam uspio teškom mukom i pri strašnim bolovima učiniti desnu ruku opet mobilnom. Tek u ljetu 1984. počeo sam pisati rukopis tada još pod radnim naslovom "RE-EDUCATION". Izvršenju moga zavjeta pridonio je slučaj od godinu dana ranije tj. u ljetu 1983. Pri jednom od letova za Singapore, spazio sam u prospektu SIA reklamu za CANON FIVE STAR - prva već malo programiranu pisaču mašinu. Odmah sam ju kupio a bila je teška samo oko 1lb (450g) pa sam ju mogao strpati u ručnu tašku. Već prije toga sam sastavio koncept opisa puta povlačenja te u nastavku križnog puta pa do zarobljeničkog logora. Sjetio sam se nekih fiksnih datuma i mjesta te sam tako mogao odrediti smjerove mojih kretanja koristeći stare zemljopisne karte (npr. iz 1928.) i vojne detaljne karte. Taj originalni zapis čuvam još i do danas te ga mogu svakome pokazati koga bi zanimalo taj dokaz.

Pisao sam redosljedno poglavlje po poglavlje ne pripremajući se posebno za svako to, osim što sam prethodno pogledao koncept opisa puta s mojim bilješkama. Postupak pri pisanju je bio neposredan postepeno prisjećajući se susreta i događaja u opisivanju određenog razdoblja. Ljiljana se sjeća da sam pisao kao u nekom transu, katkada sve do kasnu u noć, slušajući muziku iz slušalica. Na taj sam se način potpuno izolirao od svoje okolice te stvarnosti, da bih mogao potpuno utonuti u svoju podsvijest i sjećanja. U to vrijeme nije bilo više toliko posla u birou a nisam morao mnogo putovati kao što je to bilo u 1970-tim godina. Pisao sam ponajviše subotom i nedjeljom često po više sati u jednom pa sam tako dovršio engleski rukopis negdje koncem 1985. Prvi i jedini otisak (koji još danas čuvam) pojedinog odlomka čitala je samo moja supruga Ljiljana. Ona je tako po prvi puta saznala svu istinu i sve strahotne potankosti o mojem križnom putu te u nastavku do u zarobljenički logor. Engleski je rukopis gramatički dorađen i jezično ispravljen u tijeku 1986. Tu novu verziju su čitali samo bliski rođaci i neki od pouzdanih prijatelja u tijeku 1988. pa dalje. Od 1993. se taj engleski rukopis nalazi kao dokument u arhivima povijesnih instituta Sveučilišta u Beču i Grazu.

Vjerojatno imam izvjesni talent za opažanja i slikovitog fiksiranja važnijih odn. ključnih događaja i mjesta u svojem sjećanju. Tu sam sposobnost mnogo koristio u vrijeme moga zaposlenja pri vođenju projektnog biroa te nadzora izvedbenih radove u toku 25 godina rada na mnogim internacionalnim projektima. O tome svjedoče mnogi ostvareni projekti u cementnoj industriji od 1964. do 1987. kao i mnogi drugi realizirani zadaci te projekti prije 1961. u vrijeme moje djelatnosti u Zagrebu. U svakom slučaju mnogo hvala svima na komplimentima o mojim izuzetnim sposobnostima.

Autor - Anif, siječnja 2005.